

6. Bölüm

AMELİYAT SONRASI KRONİKLEŞEN AĞRI İLE DİABETES MELLİTUS İLİŞKİSİ

Burcu DOĞAN

Normal iyileşme süresini geçirmiş olmasına rağmen devam eden acının algılanması kronik ağrı olarak tanımlanır. Genellikle 3 aydan uzun süren kalıcı veya tekrarlayan ağrılardır. Bu süreçte akut ağrı uyarını yoktur. ^(1,2,3) Klinik olarak kronik ağrı 7 alt gruba ayrılır, bunlar: kronik birincil ağrı, kronik kanser ağrısı, kronik travma sonrası ve cerrahi sonrası ağrı, kronik nöropatik ağrı, kronik baş ağrısı ve orofasiyal ağrı, kronik viseral ağrı ve kronik kas-iskelet sistemi ağrısıdır. ⁽¹⁾ Kronik ağrı sık görülen bir durumdur ve hasta ziyaret sebeplerinin %15 ila %20 'ini oluşturur. Kasık fitiği onarımı, meme ve torasik cerrahi, bacak amputasyonu ve koroner arter bypass ameliyatı gibi yaygın operasyonlardan sonra oluşan akut postoperatif ağrı, bireylerin% 10-50'sinde kalıcı ağrıya dönüşebilir. Kronik ağrı bu hastaların yaklaşık% 2-10'unda şiddetli ve inatçı hal alabilir. ⁽³⁾ Crombie ve arkadaşlarının cerrahi ve travma hastalarını baz alan çalışmasında; ameliyat sonrası ağrının kronikleşme oranı %22.5 olduğunu ve özellikle karın, anal, perianel ve genital bölgelerindeki ağrının kronikleştiği bildirilmiştir. Aynı çalışmada travmalı hastalarda ağrının kronikleşme oranı %18.7 olduğu ve özellikle üst ekstremitede, omurga ve alt ekstremitedeki travma ağrılarının kronikleşmesinin daha belirgin olduğu tespit edilmiştir. ⁽⁴⁾ Beswick ve arkadaşları osteoartrit sebebiyle kalça protez ameliyatı olan hastalarda operasyon sonrası ağrıda kronikleşme %7-23, diz protez operasyon sonrasında ise %10-34 oranları arasında olduğu bildirmiştir. ⁽⁵⁾

KAYNAKLAR

1. Treede RD, Rief W, Barke A, Aziz Q, Bennett MI et al. A classification of chronic pain for ICD-11. *Pain* 2015 Jun;156(6):1003-7.
2. Fregoso G, Wang A, Tseng K, Wang J. Transition from Acute to Chronic Pain: Evaluating Risk for Chronic Postsurgical Pain. *Pain Physician*. 2019 Sep;22(5):479-488.
3. Kehlet H, Jensen TS, Woolf CJ. Persistent postsurgical pain: risk factors and prevention. *Lancet*. 2006 May 13;367(9522):1618-25.
4. Crombie IK, Davies HTO, Macrae WA. Cut and thrust: antecedent surgery and trauma among patients attending a chronic pain clinic. *Pain* 1998; 76:167-71
5. Beswick AD, Wylde V, Gooberman-Hill R, Blom A, Dieppe P. What proportion of patients report long-term pain after total hip or knee replacement for osteoarthritis? A systematic review of prospective studies in unselected patients. *BMJ Open*. 2012 Feb 22;2(1)
6. Coşansu G. Diyabet: Küresel Bir Salgın Hastalık. *Okmeydanı Tıp Dergisi* 31(Ek sayı):1-6, 2015
7. Türkiye Endokrin ve Metabolizma Derneği (TEMED) Diabetes Mellitus ve Komplikasyonlarının Tanı, Tedavi ve İzlem Kılavuzu 2019. http://temd.org.tr/admin/uploads/tbl_kilavuz/20190819095854-2019tbl_kilavuzb48da47363.pdf
8. United Nations Resolution 61/225: World Diabetes Day <https://idf.org/54-our-activities/171-world-diabetes-day.html>
9. International Diabetes Federation. IDF Diabetes Atlas Eighth edition 2017 <https://diabetesatlas.org/resources/2017-atlas.html>
10. Satman I, Omer B, Tutuncu Y, Kalaca S, Gedik Set al. Twelve-year trends in the prevalence and risk factors of diabetes and prediabetes in Turkish adults. *Eur J Epidemiol* 2013;28: 169-180.
11. Reddi D, Curran N. Chronic pain after surgery: pathophysiology, risk factors and prevention. *Postgrad Med J*. 2014 Apr;90(1062):222-7
12. Alberti KG, Eckel RH, Grundy SM, et al. Harmonizing the metabolic syndrome: a joint interim statement of the International Diabetes Federation Task Force on Epidemiology and Prevention; National Heart, Lung, and Blood Institute; American Heart Association; World Heart Federation; International Atherosclerosis Society; and International Association for the Study of Obesity . *Circulation*. 2009;120(16):1640-5.
13. Van Greevenbroek MM, Schalkwijk CG, Stehouwer CD. Obesity-associated low-grade inflammation in type 2 diabetes mellitus: causes and consequences . *Neth J Med*. 2013;71(5):174-87.
14. Robertson F, Geddes J, Ridley D, McLeod G, Cheng K. Patients with Type 2 diabetes mellitus have a worse functional outcome post knee arthroplasty: a matched cohort study . *Knee*. 2012;19(5):286-9.

15. Rajamäki TJ, Jämsen E, Puolakka PA, Nevalainen PI, Moilanen T. Diabetes is associated with persistent pain after hip and knee replacement. *Acta Orthop*. 2015;86(5):586-93.
16. Jones CA, Cox V, Jhangri GS, Suarez-Almazor ME. Delineating the impact of obesity and its relationship on recovery after total joint arthroplasties . *Osteoarthritis Cartilage*. 2012;20(6):511-8.
17. Garg R, Schuman B, Bader A, Hurwitz S, Turchin A. at all. Effect of Preoperative Diabetes Management on Glycemic Control and Clinical Outcomes After Elective Surgery. *Ann Surg*. 2018 May;267(5):858-862.
18. Satman I. Diabetes Mellitus: Introduction, Secondary Complications, *Türkiye Klinikleri J Gen Surg-Special Topics*. 2010;3(1):1-5
19. Abbott CA, Malik RA, van Ross ER, Kulkarni J, Boulton AJ. Prevalence and characteristics of painful diabetic neuropathy in a large community-based diabetic population in the U.K. *Diabetes care*. 2011; 34:2220-2224.
20. Tonyukuk Gedik V, Demir Ö, Peripheric Diabetic Neuropathy. *Türkiye Klinikleri J Endocrin-Special Topics*. 2008;1(1):101-6
21. Gilron I, Gabapentin and pregabalin for chronic neuropathic and early postsurgical pain: current evidence and future directions. *Curr Opin Anaesthesiol*. 2007 Oct;20(5):456-72.
22. Dirks J, Fredensborg BB, Christensen D et al. A Randomized Study of the Effects of Single-dose Gabapentin versus Placebo on Postoperative Pain and Morphine Consumption after Mastectomy. *Anesthesiology* 2002; 97:560-4
23. Clarke H, Bonin RP, Orser B, et al. The prevention of chronic post-surgical pain using gabapentin and pregabalin: a combined systematic review and meta-analysis. *Anesth Analg* 2012; 115:428-4.
24. Telci Çaklılı Ö, Feyizoğlu G, Tülü Çolak S, Dizman N, Bozkurt Çakır SI at all Reliability and validity of Turkish version of Diabetes Distress Scale for type 2 diabetes and distress level of the participants. *Turk J Med Sci*. 2019 Oct 27. doi: 10.3906/sag-1903-121.
25. Wang Z, Yang H, Guo Z, Liu B, Geng S. Socio-demographic characteristics and co-occurrence of depressive symptoms with chronic diseases among older adults in China: the China longitudinal ageing social survey. *BMC Psychiatry*. 2019 Oct 23;19(1):310.
26. Munafò MR, Stevenson J. Anxiety and surgical recovery. Reinterpreting the literature. *J Psychosom Res* 2001; 51:589-96.
27. Hinrichs-Rocker A, Schulz K, Jänvinen I, et al. Psychosocial predictors and correlates for chronic post-surgical pain (CPSP)—A systematic review. *Eur J Pain* 2009; 13:719-30
28. Snoek FJ, Bremmer MA, Hermanns N. Constructs of depression and distress in diabetes: time for an appraisal. *Lancet Diabetes Endocrinol*. 2015; 3(6):450-460.